

Defensie Materieel Organisatie
Ministerie van Defensie

VEILIGHEIDS- EN MILIEUVOORSCHRIFTEN VOOR OPDRACHTNEMERS

DEFENSIE PIJPLEIDING ORGANISATIE

Colofon

Uitgegeven door	Defensie Pijpleiding Organisatie
	Postbus 90701 2509 LS Den Haag infoaanvraag@dpo.mindef.nl
	Tel. 00 31 65 138 1696
Datum	19-04-2022

Inhoudsopgave

1	Voorwoord	4
2	Beleidsverklaring	5
3	Voorschriften, verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid	6
4	Toegang tot en het werken op depots en projecten	7
5	Werkvergunningen, werkvoorschriften & afspraken	8
6	(Milieu)gevaarlijke stoffen	10
7	Brandpreventie	11
8	Wat te doen bij brand en ongevallen?	12

1 Voorwoord

1. Dit voorschrift is van toepassing op werkzaamheden uitgevoerd door opdrachtnemers welke worden verricht op alle terreinen c.q. depots, aan leidingen en in putten/kooien van de Defensie Pijpleiding Organisatie.
2. De Opdrachtnemer draagt zorg dat zijn personeel, de onderaannemer(s) en hun personeel bekend zijn met en handelen overeenkomstig hetgeen in dit voorschrift wordt bepaald.
3. Dit voorschrift heeft als doel u bekend te maken met de (specifieke) aspecten/voorschriften die consequenties (kunnen) hebben of van invloed (kunnen) zijn op de uitvoer van uw werkzaamheden.

De Directeur Defensie Pijpleiding Organisatie

Drs. N.C. Molenaar

2 Beleidsverklaring

De meest recente versie van de beleidsverklaring wordt samen met dit voorschrift verstuurd.

3 Voorschriften, verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid

- 3.1 Op de werkzaamheden uitgevoerd door Opdrachtnemers in opdracht van DPO is het volgende van toepassing:
- a. alle wettelijke voorschriften (o.a. NEN1010, NEN3140, NEN-EN-IEC60079, NTA 7914), uitvoeringsbesluiten en beschikkingen van overheidswege;
 - b. regelgeving opgelegd en vastgesteld door het Ministerie van Defensie;
 - ABDO, zie defensie.nl
 - List of band and restricted substances, zie:
<https://www.defensie.nl/downloads/publicaties/2020/10/21/lijst-van-verboden-en-gereguleerde-stoffen-engels>
 - Arbo en milieu constructiedossier (AMCD)
 - c. specifiek: Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen (BEVB).
- 3.2 De Opdrachtnemer zal zich in voldoende mate op de hoogte stellen van de voorschriften op het gebied van aanbesteding en de uitvoering van de werkzaamheden conform de geldende voorwaarden genoemd in de aanbestedingsdocumenten en/of –overeenkomsten.
- 3.3 Het ontbreken, onvoldoende of onvolledig zijn van voorschriften of aanwijzingen door of namens de Opdrachtgever ontheft de Opdrachtnemer niet van de op hem rustende verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid.
- 3.4 De Opdrachtnemer (te lezen als hoofdaannemer) verricht, in geval van meldingsplichtige projecten, de melding richting Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Inspectie SZW) en geeft invulling en opvolging aan de eisen zoals gesteld in het Arbobesluit, afdeling Bouwproces.
- 3.5 De hoofdaannemer is verantwoordelijk voor de geleverde kwaliteit en de veiligheid van de werkzaamheden voor de door zijn ingezette onderaannemers.
- 3.6 Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de opdrachtnemer zich op de hoogte te stellen welke ATEX-zonering van kracht is op de locatie waar de werkzaamheden worden uitgevoerd. Maatregelen die voortkomen uit de zonering worden bindend voorgeschreven. Het explosie veiligheidsdocument voor de locatie kan worden opgevraagd bij uw eerste aanspreekpunt.
- 3.6 Personeel van opdrachtnemer dat werkzaamheden uitvoert binnen een ATEX zone dient voldoende kennis en ervaring te hebben van de toe te passen Beschermingswijze Tegen Ontsteken (BTO) en op de hoogte te zijn van de risico's en geldende maatregelen welke van toepassing zijn binnen de zone. Na afloop van de werkzaamheden dient een ter zake deskundige van de opdrachtnemer een verificatiedossier op te stellen.
- 3.7 Medewerkers vanuit de hoofdaannemer of onderaannemer zijn verantwoordelijk voor het hebben van de juiste certificaten en het aantoonbaar hebben van deze. Tevens dienen zij mee te werken aan eventuele controles hierop.
- 3.8 De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor de milieueffecten van zijn handelen. Bij incidenten zal hij direct escaleren naar de opdrachtgever.
- 3.9 De opdrachtnemer is verplicht tot het meewerken aan het tot stand komen van een deugdelijke risicoanalyse voorafgaand aan de werkzaamheden

4 Toegang tot en het werken op depots

4.1 Toegang tot depots

Op de DPO-depots is uw eerste aanspreekpunt, met betrekking tot veiligheid, de rayonmanager of een door hem aangewezen depotmedewerker.

Voor de Opdrachtnemer en zijn personeel, als ook voor onderaannemer(s), inhuur en/of zzp-ers, geldt dat u:

1. Er kunnen alleen werkzaamheden uitgevoerd worden op basis van een afspraak;
2. kennis neemt van de veiligheidsfilm voorafgaande aan het bezoek;
3. zich meldt bij de poort, onder vermelding van (bedrijfs) naam en de te bezoeken persoon;
4. zich inschrijft en kennis neemt van de bezoekersinformatie en deze naleeft;
5. zonder toestemming van uw eerste aanspreekpunt, het DPO terrein niet mag betreden;
6. zich bij vertrek afmeldt bij uw eerste aanspreekpunt en uitschrijft in de bezoekersregistratie;
7. u zich te allen tijde middels een geldig identiteitsbewijs kunt legitimeren;
8. u dient altijd uw passende certificaten te kunnen overhandigen;
9. u niet mag niet fotograferen en/of te filmen, tenzij u hiervoor toestemming heeft van uw eerste aanspreekpunt;
10. u mag geen telefoon meenemen buiten de groene lijnen
11. het materieel wat u meeneemt is passend voor de ATEX zone waarin u gaat werken
12. het parkeren van uw voertuig binnen de hekken van het depot, zonder toestemming van uw eerste aanspreekpunt, niet is toegestaan;
13. in- en uitritten altijd vrij moet houden;

4.2 Toegang (voor werkzaamheden) buiten de depots en op putten

Bij werkzaamheden die buiten de depots plaatsvinden is, met betrekking tot veiligheid, uw eerste aanspreekpunt de projectleider of een door hem aangewezen persoon of de (S)PO ((senior) Pijpleiding Opzichter).

Voor de Opdrachtnemer en zijn personeel, als ook onderaannemer(s), inhuur en/of zzp-ers geldt dat:

1. uw bezoek, onder vermelding van (bedrijfs) naam, te bezoeken persoon of reden van bezoek, gepland is;
2. waar van toepassing:
 - u zich inschrijft en bij vertrek uitschrijft;
 - u kennis neemt van (project) specifieke instructies en deze naleeft;
3. u zich te allen tijde middels een geldig identiteitsbewijs kunt legitimeren;
4. u niet mag fotograferen en/of te filmen, tenzij u hiervoor toestemming heeft;
5. in- en uitritten dienen altijd vrijgehouden te worden.

6. 5 Werkvergunningen, werkvoorschriften & afspraken

- 5.1 Voor het mogen uitvoeren van (operationele) werkzaamheden dient men altijd te beschikken over een geldige veiligwerkvergunning. De hierop vermelde beheersmaatregelen dienen altijd worden nageleefd. De werkzaamheden mogen pas starten na toestemming van uw eerste aanspreekpunt.
- 5.2 Indien tijdens graafwerkzaamheden kabels, leidingen en dergelijke worden blootgelegd, dient dit te gebeuren conform een goedgekeurd werkplan welke onderdeel uitmaakt van de veiligwerkvergunning. In dit werkplan dient aangegeven te worden de wijze van:
- vrijgaven van kabels- en leidingen;
 - ondersteuning en/of ophangen van kabels- en leidingen ter voorkoming van breken (door eigen gewicht);
 - bescherming van kabels- en leidingen (tegen weersinvloeden bij langdurig vrij liggen).
- 5.3 Verder dient u:
- voor aanvang van de werkzaamheden aan leidingen en in (afsluiter)putten/kooien overleg te zijn geweest met uw eerste aanspreekpunt.
 - voor werkzaamheden aan de pijpleiding, (afsluiter)putten/kooien of anderszins in speciale gebieden zoals grondwaterbeschermings-gebieden, monumentale gebieden en stilte gebieden, zijn de voorwaarden in de Provinciale Milieuverordening van kracht. In verband hiermee dient u voor aanvang van de werkzaamheden overleg te plegen met het bevoegd gezag in samenwerking met de DPO;
 - open sleuven en andere gevaarlijke obstakels dienen zowel overdag als 's nachts duidelijk gemarkeerd te worden;
 - na beëindiging van zijn werkzaamheden dient de Opdrachtnemer zijn installaties, materialen, kabels, leidingen en andere eigendommen, alsmede afval van het terrein te verwijderen of te ruimen.
 - in aanbouw zijnde installaties moeten tijdens een krachtige wind of stormperiode getuid en/of geschoord worden. In het bijzonder geldt beveiliging tegen windschade ook vóór de weekends en vakantieperiode;
 - elke onregelmatigheid, zoals lekkage van brandstof of andere stoffen en beschadigingen van Rijks eigendommen, moet onmiddellijk aan uw eerste aanspreekpunt worden gemeld.
- 5.4 Binnen DPO worden een aantal werkzaamheden gedefinieerd als hoog risico. Voor deze werkzaamheden kunnen door de Opdrachtgever nadere eisen (o.a. werkplan/RI&E/TRA) aan Opdrachtnemer worden gesteld. Hoog risicovolle werkzaamheden zijn o.a.;
- ☐ werken aan leidingen;
 - ☐ werken in besloten ruimte, zoals o.a. tanks en afsluiterputten;
 - ☐ werken op hoogte;
 - ☐ hijswerkzaamheden;
 - ☐ elektrotechnische werkzaamheden;
 - ☐ werken in explosiegevaarlijke zones (EX);
 - ☐ heetwerk
 - ☐ gevaarlijke stoffen
- 5.5 De elektrotechnische werkzaamheden worden uitsluitend uitgevoerd op basis van de overeenkomst tot het verrichten van werkzaamheden, zoals bij aanneming of uitbesteding. Hierbij ligt de verantwoordelijkheid voor het veilig werken aan elektrotechnische installaties (passende aanwijzing) volgens de NEN 3140 bij de Opdrachtnemer tenzij dit nadrukkelijk schriftelijk in de overeenkomst wordt uitgesloten. Voor het in- of uitschakelen van de elektrische installaties is vooraf toestemming nodig van de Installatieverantwoordelijke DPO.
- 5.6 Medewerkers die werkzaamheden uitvoeren dienen te beschikken over het VCA basis persooncertificaat. Voor operationeel leidinggevendens geldt het VCA VOL persooncertificaat. Hiernaast dienen medewerkers te beschikken over de voor hun werkzaamheden vereiste certificaten. In geval er specifieke eisen met betrekking tot deskundigheid zijn vereist, zijn de kosten hiervan voor de Opdrachtnemer. Deze deskundigheid dient de Opdrachtgever desgewenst op ieder moment te

kunnen controleren. Indien medewerkers van de Opdrachtnemer de Opdrachtgever niet door het tonen van de benodigde certificaten kunnen overtuigen van hun deskundigheid, behoudt de Opdrachtgever zich het recht voor de medewerker te weigeren voor het uitvoeren van de werkzaamheden. Eventuele kosten die hiermee samenhangen zijn voor rekening van de Opdrachtnemer.

- 5.7 Met uitzondering van de groene paden op de depots geldt een minimale draagplicht van veiligheidsschoenen (S3). Daarnaast dient men waar aangegeven of voorgeschreven, de overige persoonlijke beschermingsmiddelen te dragen.
- 5.8 Apparatuur en materiaal dat gebruikt wordt bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient gecertificeerd te zijn voor minimaal de zoneklasse waarin de werkzaamheden worden uitgevoerd. Ontstekingsbronnen, in het bijzonder mobiele telefoons, zijn zonder passende beheersmaatregelen niet toegestaan in gezoneerd gebied.

6 (Milieu)gevaarlijke stoffen

Het werken met gevaarlijke stoffen of aan installaties met gevaarlijke stoffen vereist soms extra voorzorgsmaatregelen. Voor zover bekend en gelet op de huidige stand van de wetenschap willen wij u attenderen op de volgende situaties die zich bij DPO kunnen voordoen:

- 6.1 Bij werkzaamheden in de bodem dient door de Opdrachtgever, voorafgaand aan de werkzaamheden, aan de Opdrachtnemer de kwaliteit van de bodem bekend te worden gemaakt. Indien er sprake is van verontreinigde grond dient er door de Opdrachtnemer conform de (wettelijke) regels en voorschriften te worden gehandeld.
- 6.2 De Opdrachtnemer treft maatregelen om mogelijke milieuverontreiniging te voorkomen.
- 6.3 In geval van het aantreffen van een verontreiniging meldt de Opdrachtnemer dit direct aan zijn eerste aanspreekpunt.
- 6.4 Tijdens milieubedreigende activiteiten heeft de Opdrachtnemer in de directe nabijheid absorberende middelen voorhanden om indien nodig te gebruiken.
- 6.5 Mobiele apparatuur welke wordt aangedreven door een brandstofmotor moet zodanig zijn ingericht dat bijvullen van brandstof en/of lekkage geen bodemverontreiniging veroorzaakt.
- 6.6 De Opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het scheiden van afvalstromen en de afvoer hiervan naar de daarvoor erkende inzamelaars en vervoerders. De opdrachtnemer is verplicht hier bewijslast van op te leveren.
- 6.7 Bij het gebruik van milieugevaarlijke of belastende stoffen dient men vooraf overleg te hebben met het eerste aanspreekpunt. Binnen Defensie wordt bij het toepassen van deze stoffen de List of Banned and Restricted Substances (LRBS) als bindend voorgeschreven.
- 6.8 Opdrachtnemer heeft van de (milieu) gevaarlijke stoffen het Veiligheidsinformatieblad of de Material Safety Data Sheet op de werklocatie voorhanden en werkt conform de hier staande voorschriften. Indien er (milieu) gevaarlijke stoffen door de Opdrachtgever beschikbaar worden gesteld zal deze zorgdragen voor bijbehorende Veiligheidsinformatieblad of de Material Safety Data Sheet(s).
- 6.9 De mogelijkheid bestaat dat in het verleden de bovengrondse brandstofleidingen en appendages behandeld zijn met een chromaat houdende primer. Indien er verspanende of hoogenergetische werkzaamheden plaats vinden aan objecten zal door Opdrachtgever aangegeven worden of chromaat houdende primer aanwezig is. Eventuele beschermende middelen en maatregelen worden bindend voorgeschreven aan Opdrachtnemer.
- 6.10 De opdrachtnemer is verantwoordelijk voor het ter beschikking hebben van passende absorptiemiddelen.

7 Brandpreventie

- 7.1 Roken is uitsluitend toegestaan op de daarvoor aangewezen plaats.
- 7.2 Brandkranen, slanghaspels, brandblusapparaten en andere nooduitrustingen moeten te allen tijde goed bereikbaar zijn.
- 7.3 Brandstoftanks van gemotoriseerde werktuigen mogen niet worden gevuld:
 - a. met draaiende motor;
 - b. indien in de nabijheid werkzaamheden worden verricht waarvoor een open-vuur vergunning is vereist.
 - c. het gebruik van een lekbak is verplicht
- 7.4 Het personeel van de Opdrachtnemer(s) dient vertrouwd te zijn met het bedienen van de voorgeschreven brandblusapparatuur.
- 7.5 Afhankelijk van de situatie en de aard van de werkzaamheden (o.a. heetwerk) kan het nodig zijn dat de Opdrachtnemer zorg draagt voor permanent toezicht middels een brandwacht teneinde het ontstaan van brand te voorkomen.
- 7.6 Verbrandingsmotoren van kranen, graaf- of heimachines etc. moeten zijn voorzien van een goedgekeurde vonkenvanger op de uitlaat.
- 7.7 Aardkabels van lasapparatuur moeten d.m.v. een klem zo dicht mogelijk bij het werkstuk worden bevestigd.
- 7.8 Aan vaten mag niet worden gelast; het gebruik van al of niet gevulde vaten als ondersteuning voor laswerkzaamheden is verboden.
- 7.9 In de nabijheid van werkzaamheden waarbij vonkvorming kan optreden mogen zich geen brandbare stoffen bevinden.
- 7.10 De Opdrachtnemer draagt er zorg voor dat er adequate en in voldoende mate brandblusbestrijdingsmiddelen voorhanden zijn tijdens alle brandgevaarlijke werkzaamheden.

8 Wat te doen bij brand, lekkages en ongevallen?

Voor aanvang van de werkzaamheden wordt u geïnformeerd hoe te handelen in geval van brand, lekkages en/of ongeval.

Elk ongeval met letsel, milieu en/of materiële schade dient u direct te melden bij uw eerste aanspreekpunt. In overleg met hem wordt door de Opdrachtnemer een incidentenrapportage opgemaakt. Zo nodig zal, na overleg met uw eerste aanspreekpunt, door de Opdrachtnemer de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Inspectie SZW) worden geïnformeerd.